

Αρχική σελίδα>Προσφυγή στη δικαιοσύνη>Νομικά συστήματα - ευρωπαϊκά και εθνικά>Εθνικά συστήματα δικαιοσύνης

Pravosodni sistemi držav članic

Βέλγιο

V tem razdelku boste našli pregled organizacije sodišč.

Organizacija pravosodja - sodni sistem

Belgijski pravosodni sistem je **sistem civilistične tradicije** in obsega kodificirana pravila, ki jih uporabljajo in razlagajo sodniki.

Organizacija sodišč je v izključni **zvezni pristojnosti**.

Načela

Pred predstavitvijo pravosodne organizacije v Belgiji je treba opozoriti na nekatera ustavna in splošna načela **v zvezi z organizacijo sodne oblasti**.

Poleg zakonodajne in izvršilne oblasti je bila z ustavo določena sodna oblast, ki jo izvajajo sodišča. Sodišča so torej poleg drugih ustavnih **pristojnosti neodvisna**.

Vloga sodstva je sojenje v zadevah, zato uporablja pravo: Naloga sodne oblasti je soditi. To pomeni, da uporablja pravo: odloča v civilnih sporih in uporablja kazensko pravo za osebe, ki so storile kaznivo dejanje. Ločimo sodišča (sodniki in svetniki na sodiščih) in tožilstvo (državno tožilstvo).

V skladu z določbami členov 144 in 145 ustave spadajo spori, ki se nanašajo na civilne pravice, izključno v pristojnost sodišč in tisti, katerih predmet so politične pravice, spadajo v pristojnost sodišč, z izjemo zakonsko določenih izjem.

Sodišče ali sodišče za poravnavo spornih zadev se lahko ustanovi le na podlagi zakona. Izredne komisije ali razsodišča se ne smejo ustanavljati pod nobenim imenom v skladu s členom 146 Ustave.

Sodne **obravnave** so **javne**, razen če to ne ogroža javnega reda ali morale; v tem primeru sodišče to izreče s sodbo (člen 148(1) ustave). Načelo javnih obravnav med drugim omogoča zagotavljanje preglednosti pravosodja.

Vsaka sodba **je** obrazložena. Razglašena je na javni obravnavi (člen 149 Ustave). Obveznost obrazložitve sodb, ki jo nalagata Ustava in člen 780 Sodnega zakonika, pomeni, da se mora sodnik odzvati na utemeljitve na podlagi dokazov in prava, omenjene v stališčih strank. Obrazložitev mora biti popolna, jasna, natančna in ustrezna. Obveznost obrazložitve sodb hkrati z neodvisnostjo sodnika ščiti vlagatelja pred samovoljno odločitvijo sodnika in mu omogoča, da ob upoštevanju obrazložitve oceni, ali naj vložijo pritožbo prizivnemu sodniku ali pri pritožbenem sodišču.

Člen **151(1) Ustave določa neodvisnost sodnikov pri** izvajanju sodnih pristojnosti in državnega tožilstva pri izvajanju posameznih preiskav in pregonov, ne glede na pravico pristojnega ministra, da odloča o pregonih in določa smernice v zvezi s politiko kaznivih dejanj, vključno v zvezi s politiko preiskav in preгона.

V skladu z odstavkom 4 te določbe mirovni sodniki, sodniki sodišč, svetovalci sodišč in kasacijskega sodišča **imenujejo kralj** v skladu s pogoji in na način, ki ju določa zakon.

Sodniki imajo dosmrtni mandat. Upokojijo se ob zakonsko določeni starosti in prejemajo pokojnino, kot jo določa zakon. Nobenemu sodniku ni mogoče odvzeti obveznosti ali ga razrešiti, razen s sodbo. Premestitev sodnika je mogoča le z novim imenovanjem in njegovim soglasjem (člen 152 Ustave). Kralj imenuje in odstavi uradnike državnega tožilstva na sodiščih (člen 153 Ustave).

Plača pravosodnih uslužbencev je določena z zakonom (člen 154 Ustave).

Razen tega ne sme noben sodnik od vlade sprejeti plačanih obveznosti, razen če jih opravlja brezplačno in če v zakonu niso določene kot nezdružljive (člen 155 Ustave).

Vrsta sodišča

Belgija se deli na pet velikih pravosodnih območij, **pet območij prizivnega sodišča**: Bruselj, Liege, Mons, Gent in Antwerpen.

Ta območja so razdeljena na sodna okrožja, **v vsakem pa je sodišče prve stopnje**. V državi je 12 sodnih okrožij. Bruseljsko sodno okrožje ima dve sodišči prve stopnje, od katerih je eno nizozemsko govoreče in drugo francosko govoreče.

Poleg tega je v **sodnih okrožjih 9 delovnih sodišč in 9 sodišč za gospodarske družbe**.

Okrožja pa so razdeljena na sodne kantone (canton judiciaire/gerechtelijk kanton) **s civilnim mirovnim sodiščem (justice de paix/vredegrerecht)**. V državi je 187 kantonov.

V vsaki od desetih provinc in v upravnem okrožju glavnega mesta Bruselj **je porotno sodišče**. Porotno sodišče ni stalno sodišče. Ustanovi se, kadar se nanj napotijo obtoženci.

Vrsta in stopnja kaznivega dejanja, vrsta spora in višina zadevnih zneskov določajo **vrsto sodišča**, na katerega se je treba obrniti.

V nekaterih primerih vrsta spora določa sodišče, na katerega je treba predložiti zadevo. Tako je mirovni sodnik pristojen za sosedske spore, prvostopenjsko sodišče pa je pristojno za razvezo zakonske zveze. V drugih primerih je merilo kategorija strank. Poslovno sodišče je načeloma specializirano sodišče, ki se seznani s spori med podjetji.

Po določitvi vrste pristojnega sodišča je treba določiti **kraj**, kjer se zadeva obravnava.

V civilnih zadevah je tožbo mogoče vložiti pri sodišču v kraju, kjer ima tožena stranka bivališče, ali pri sodišču v kraju, kjer je bil sklenjen oziroma bi moral biti izvršen posel.

V kazenskih zadevah je pristojno tudi sodišče v kraju, kjer je bilo storjeno kaznivo dejanje, sodišče v kraju, kjer ima osumljenec stalno prebivališče, in sodišče v kraju, kjer ga je mogoče najti. Pri pravnih osebah gre za sodišče v kraju sedeža in kraju poslovanja te pravne osebe.

Hierarhija sodišč:

Sodišča so organizirana v skladu s hierarhično strukturo. Struktura sodišč je naslednja:

4	PRITOŽBENO SODIŠČE		
3	Prizivna sodišča	Delovna sodišča	Tečaji za sedenje
2	Sodišča prve stopnje	Delovna sodišča	Sodišča gospodarskih družb
1	Mirovna sodišča (Justices de Paix)	Policijska sodišča	

Sodbe nižjih sodišč se imenujejo jugements/vonnissen. Odločitve prizivnih sodišč, višjih delovnih sodišč, porotnih sodišč in pritožbenega sodišča so višjestopenjske sodbe (arrêt).

Civilna sodišča obravnavajo zlasti zasebne spore tako med fizičnimi kot pravnimi osebami.

Namen **kazenskih sodišč** je kaznovati storilce kaznivih dejanj z zakonsko določenimi kaznimi (zaporna kazen, kazen z opravljanjem dela, denarna kazen,...). Zgodi se lahko, da se ena od strank ne strinja s sodbo, ki jo razglasi sodišče. Več **pravnih sredstev** strankam v zadevi ali v nekaterih primerih tretjim osebam omogoča, da v zadevi, o kateri je sodišče že odločilo, pridobijo novo odločbo. Pravna sredstva so razdeljena v dve kategoriji: redna in izredna pravna sredstva.

Obstajata dve **običajni pravni sredstvi**: ugovor in pritožba.

Ugovor **omogoča** obtožencu, ki se ni spustil v postopek, da ugovarja sodbi. V tem primeru mora sodišče, ki je v zadevi odločalo, ponovno odločiti o celotni zadevi.

Razen omejenega števila primerov, za katere to ni mogoče, je **pritožba** pravica, ki jo lahko uresničujejo vse zadevne stranke. Obsojenec, oškodovanec, tožeča stranka, tožena stranka in državno tožilstvo imajo možnost, da zahtevajo ponovno obravnavo. Pritožbo vedno obravnava sodišče višje stopnje od tistega, ki je izdalo prvo sodbo.

V spodnji tabeli je **pregled sodišč, ki obravnavajo pritožbe, glede na stopnjo, s katere izvira sodba, na katero se nanaša pritožba**:

Sodba		Pritožba
Mirovni sodnik	Civilne zadeve	Sodišče prve stopnje (civilni oddelek)
	Gospodarske zadeve	Splošno sodišče podjetja
Policijsko sodišče	Kazenske zadeve	Sodišče prve stopnje (kazensko sodišče)
	Civilne zadeve	Sodišče prve stopnje (civilno sodišče)
Delovno sodišče		Višje delovno sodišče
Sodišče prve stopnje		Pritožbeno sodišče
Splošno sodišče podjetja		Pritožbeno sodišče

Na pritožbeni stopnji sodniki (na upravnem sodišču) ali svetniki in sodniki (na pritožbenem sodišču) drugič in zadnjič obravnavajo vsebino zadeve in odločajo na zadnji stopnji. Stranke pa imajo seveda še možnost **pritožbe na pritožbenem sodišču**.

Poleg teh rednih pravnih **sredstev obstajajo tudi izredna pravna sredstva** (*voies de recours extraordinaires*). **Glavno med njimi je kasacijska pritožba**. Ta pritožba pri kasacijskem sodišču ni tretja instanca ali tretja stopnja. Kasacijsko sodišče ne presoja vsebine zadev, ki so mu predložene, temveč nadzira zakonitost postopka.

Poleg zgoraj navedenih sodišč v Belgiji obstaja še dvoje drugih sodišč. Opravljata nadzorno funkcijo: **Državni svet** in **Ustavno sodišče**. Državni svet je visoko upravno sodišče in nadzira upravo. Ukrepa, kadar državljan oceni, da uprava ni spoštovala zakona. Vloga ustavnega sodišča je zagotoviti, da so zakoni, uredbe in odloki v skladu z ustavo, in nadzirati delitev pristojnosti med državnimi organi v Belgiji.

Pravne zbirke podatkov

[Portal belgijske sodne oblasti med drugim omogoča](#) dostop do sodne prakse, belgijske zakonodaje in do Moniteur belge.

Ali je dostop do teh zbirk podatkov brezplačen?

Da, dostop do zbirke podatkov **je brezplačen**.

Sorodne povezave

[Zvezna javna služba za pravosodje](#)

Zadnja posodobitev: 13/01/2021

To je strojno prevedena različica vsebine. Lastnik te strani ne prevzema nikakršne odgovornosti glede kakovosti tega strojno prevedenega besedila.